

Zadeva C-721/21

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

Datum vložitve:

26. november 2021

Predložitveno sodišče:

High Court (Irska)

Datum predložitvene odločbe:

4. oktober 2021

Tožeča stranka:

Eco Advocacy CLG

Tožena stranka:

An Bord Pleanála

Intervenientka:

Keegan Land Holdings

Amici curiae:

An Taisce – The National Trust for Ireland

ClientEarth AISBL

[...] (ni prevedeno)

[Nacionalna referenčna številka]

[...] (ni prevedeno) [Ime predsednika senata]

[...] (ni prevedeno) [Imena strank, kot so navedena zgoraj, in sklic na sklep o dovoljenju za sodelovanje obeh *amici curiae*]

[...] (ni prevedeno)

[...] (ni prevedeno) [Procesna dejanja pred predložitvenim sodiščem, ki so pripeljala do sprejetja predložitvene odločbe]

[...] (ni prevedeno) [Podatki o sodnem tajniku High Court (višje sodišče, Irska)]

[...] (ni prevedeno) [Seznam izpovedb zapriseženih prič, predloženih kot dokaz]

[...] (ni prevedeno) [Imena zastopnikov strank]

HIGH COURT

UPRAVNI SPOR

[...] (ni prevedeno) [Nacionalne referenčne številke]

V ZADEVI, KI SE NANAŠA NA ČLEN 50

**PLANNING AND DEVELOPMENT ACT 2000 (ZAKON O
PROSTORSKEM NAČRTOVANJU IN GRADNJI IZ LETA 2000), KAKOR
JE BIL SPREMENJEN,**

MED

ECO ADVOCACY CLG

TOŽEČA STRANKA

IN

AN BORD PLEANÁLA

TOŽENA STRANKA

IN

KEEGAN LAND HOLDINGS LIMITED

INTERVENIENTKA

TER, NA PODLAGI SKLEPA,

AN TAISCE - THE NATIONAL TRUST FOR IRELAND

IN

CLIENTEARTH AISBL

AMICI CURIAE

(Št. 2)

SODBA [...] (ni prevedeno) [predsednik senata], **izdana v ponedeljek, 4. oktobra 2021**

Predmet spora

- 1 S tožbo se v upravnem sporu izpodbija veljavnost dovoljenja, ki ga je izdala tožena stranka, An Bo[...] (ni prevedeno)rd Pleanála (v nadaljevanju: odbor), intervenientki – nosilki projekta – za stanovanjsko gradnjo v Trimu v grofiji Meath. Zahteva se nanaša na izgradnjo 320 stanovanjskih enot na območju Charterschool Land, Manorlands, v bližini posebnega ohranitvenega območja (POO) in posebnega območja varstva (POV) reke Boyne in reke Blackwater.

Dejansko stanje

- 2 Na območju je bila gradnja že večkrat zavrnjena. Leta 2008 je bila gradnja zavrnjena, ker ni bil zagotovljen trajnostni sistem za odvajanje padavinske vode (*Sustainable Drainage System* – SUDS).
- 3 Leta 2009 je bila gradnja zavrnjena zaradi slabe zasnove glede na to, da je območje pomembno območje v [...] (ni prevedeno) Trimu, ki je zgodovinsko mesto, ki leži blizu območja z arheoloških potencialom, in arhitekturno ohranitveno območje.
- 4 Še ena predlagana gradnja je bila zavrnjena leta 2011 zaradi težav pri zasnovi in ugotovitve, da bi šlo za stanovanjsko gradnjo nizke kakovosti.
- 5 Zemljišča so bila sprva namenjena za komercialno ali industrijsko rabo [...] (ni prevedeno), nato pa se je namembnost spremenila v stanovanjsko rabo.
- 6 3. septembra 2019 je potekal predhodni sestanek med intervenientko in organom lokalne skupnosti, Meath County Council (svet grofije Meath, v nadaljevanju: svet).
- 7 Prvo poročilo v predhodnem postopku ocenjevanja potrebnosti izvedbe ustrezne presoje je bilo izdelano novembra 2019.
- 8 Intervenientka je 20. decembra 2019 vložila predlog za predhodno mnenje o tem, ali gradnja pomeni strateško stanovanjsko gradnjo.
- 9 Nosilka projekta je 13. februarja 2020 opravila predhodni sestanek z odborom, ki je 2. marca 2020 odločil, da je treba predlog nadalje preučiti ali dopolniti.
- 10 National Parks and Wildlife Service (zavod za nacionalne parke in prostoživeče živali) je 7. aprila 2020 sprejel cilje ohranjanja za POO reke Boyne in reke Blackwater.
- 11 Drugo poročilo v predhodnem postopku ocenjevanja potrebnosti izvedbe ustrezne presoje je bilo izdelano junija 2020.

- 12 Uradna zahteva za izdajo gradbenega dovoljenja v tej zadevi je bila vložena 8. julija 2020.
- 13 V zasnovi je navedeno, da se bo v času izvajanja operativne faze na območju padavinska voda zbirala v podzemnih zadrževalnikih. Delovali bodo v povezavi z napravami za ustrezen nadzor toka, ki bodo nameščene na odtočni cevi vsakega zadrževalnika. Na vstopni cevi vsakega zadrževalnika bo nameščen obvodni ločevalnik tipa 1 zaradi obdelave padavinske vode in zaradi odstranitve morebitnih onesnaževal pred vstopom v zadrževalnik in odtokom iz njega. Voda bo odtekala v vodotok, ki je pritok reke Boyne, približno 100 m južno od kraja gradnje.
- 14 Sama reka Boyne teče približno 640 m severno od gradbenega območja. Je del POV reke Boyne in reke Blackwater (referenčna številka 004232), ki se varuje v interesu vodomca (*Alcedo atthis*) [A229].
- 15 POO reke Boyne in reke Blackwater (referenčna številka 002299) leži približno 700 m severno od zadevnega območja. Varovani interesi so bazična nizka barja [7230], obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (*Alno Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) [91E0], rečni piškur (*Lampetra fluviatilis*) [1099], atlantski losos (*Salmo salar*) [1106] in vidra (*Lutra lutra*) [1355].
- 16 Poročilo v predhodnem postopku ocenjevanja potrebnosti izvedbe presoje vplivov na okolje (v nadaljevanju: PVO) je bilo izdelano julija 2020, tako kot presoja ekoloških vplivov, ki je vsebovala več predlaganih omilitvenih ukrepov. Predloženo je bilo tudi poročilo v predhodnem postopku na podlagi Direktive o habitatih, v katerem je bilo ugotovljeno, da ne bo vpliva na območja Natura 2000.
- 17 Tožeča stranka in drugi organi so predložili stališča glede zahteve.
- 18 V imenu organizacije An Taisce (the National Trust for Ireland zakonsko določeno posvetovalno telo pri načrtovanju in prvi *amicus curiae*, dovoljen s sklepom court (sodišče)) je bilo 11. avgusta 2020 predloženo stališče, v katerem so bila navedena tveganja za vpliv na evropski območji.
- 19 Predsednik sveta je 31. avgusta 2020 podal pripombe na zahtevo.
- 20 [...] (ni prevedeno) Uradnica sveta, pristojna za dediščino, je pripravila memorandum z naslovom „Pripombe na navedbe v predhodnem postopku ocenjevanja potrebnosti izvedbe ustrezne presoje in PVO v zvezi s stanovanjsko gradnjo Charterschool Land, Manorlands, Trim, grofija Meath“, ki nosi datum 30. avgust 2020.
- 21 [...] (ni prevedeno) Med ključnimi točkami so bile [...] (ni prevedeno):
  - (a) varovani interesi s sosednjega evropskega območja ne uporabljajo habitatov na zadevnem območju;

- (b). opravljena ni bila nobena ocena glede obsega in skupnega vpliva odstranitve mejic;
  - (c). preiskava v zvezi s netopirji je potekala pozno v času njihove letne aktivnosti in ne daje podatkov o tem, koliko netopirji uporabljajo območje spomladi, ko so aktivna gnezdišča za mladiče;
  - (d). največ je bilo malega netopirja, ki mu po številčnosti sledi drobni netopir, manj pa so prisotne druge vrste, med katerimi sta gozdni mračnik in netopirji vrste *Myotis*;
  - (e). zbiranje netopirjev je imelo velik lokalni pomen;
  - (f). številni omilitveni ukrepi so bili predstavljeni v točki 6.1 presoje ekoloških vplivov;
  - (g). te omilitvene ukrepe je treba izvajati pod nadzorom primerno usposobljenega ekologa in strokovnjaka za netopirje;
  - (h). mejic in dreves se ne sme odstraniti med gnezditvenim obdobjem; in
  - (i). preventivni ukrepi bi morali biti podrobno določeni v okviru gradbenega načrta upravljanja z okoljem, da bi se zagotovilo, da na območje ne bodo uvedene tujerodne invazivne vrste. Ti ukrepi bi morali slediti dokumentu National Roads Authority (nacionalna direkcija za ceste, Irska) (Upravljanje s škodljivimi pleveli in tujerodnimi invazivnimi rastlinskimi vrstami na državnih cestah, 2010) in upoštevati smernice za najboljše prakse pri upravljanju, pripravljene s strani organizacije Invasive Species Ireland [...] (ni prevedeno).
- 22 V zvezi z obdelavo voda je [uradnica sveta, pristojna za dediščino, ki je bila] avtorica poročila, navedla, da je bila voda speljana iz zadrževalnika na območju v vodotok 100 m južno od območja, [vodotok] pa je pritok reke Boyne. V nadaljevanju je navedla: „v zvezi z ustrezno presojo bi se moral odbor prepričati o učinkovitosti strategije SUDS in upravljanja s padavinskimi vodami na območju, da bi se zagotovilo, da ne bo (neposrednih ali posrednih) pomembnih vplivov na varovani interes katerega koli območja Natura 2000 (evropska območja), bodisi posamično bodisi v povezavi s katerim koli drugim načrtom ali projektom“.
- 23 Na podlagi člena 8(5)(a) Planning and Development (Housing) and Residential Tenancies Act 2016 (zakon o načrtovanju in gradnji (stanovanj) in najemu stanovanj iz leta 2016) je bilo izdano poročilo predsednika [sveta] z dne 31. avgusta 2020 [...] (ni prevedeno). V točki 7.13 poročila [...] (ni prevedeno) so dobesedno prevzeti pomisleki uradnice, pristojne za dediščino.
- 24 V vlogi organizacije An Taisce [...] (ni prevedeno) z dne 11. avgusta 2020, [ki] jo je pripravila gospa [...] (ni prevedeno) D [...] (ni prevedeno), uradnica, pristojna za načrtovanje in okoljsko politiko, je navedeno [...] (ni prevedeno)

- 25 [...] (ni prevedeno): „Približno 100 [m] od meje območja teče vodotok in se izteka v reko Boyne. Reka Boyne ni le POV in POO [...] (ni prevedeno), ampak tudi vir pitne vode za Trim. Organizacijo An Taisce skrbi, da bi se zaradi predlaganih del lahko zmanjšala kakovost vode v tem vodotoku, pri čemer je bilo glede na načrte predvideno, da bi padavinska voda prek kanalov za padavinske vode odtekala v vodotok, ki bi bil delno filtriran v zadrževalnikih. Ugotavljamo, da je lahko ta vodotok drstišče za postrv, in opozarjamo, da v presoji ekoloških vplivov morebitno ekološko poslabšanje vodotoka ni bilo ustrezno preučeno“. Smiselno je tudi posebej opozoriti da na navedbo organizacije An Taisce, da je filtriranje zagotovljeno le „delno“, v nadaljevanju ni bilo posebej odgovorjeno.
- 26 Inšpektorica odbora je 6. oktobra 2020 navedla, da se priporoča izdaja tega dovoljenja ter da se na podlagi predhodnega postopka ocenjevanja potrebnosti izvedbe PVO in ustrezne presoje ugotavlja, da celovita presoja ni potrebna.
- 27 Vzorec, ki ga je inšpektorica uporabila v Prilogi A k svojemu poročilu, vsebuje obrazec za preverjanje PVO, ki se vsebinsko razlikuje od Priloge III k Direktivi o PVO. Odbor je predlagal (sicer zelo pozno [...] (ni prevedeno)), da je mogoče točke iz Priloge III najti pri natančnem prebiranju inšpektoričinega poročila, vendar sam tega ne sprejemam. Skladnost med Prilogo III in inšpektoričnim poročilom se zdi veliko preveč nejasna.
- 28 Dalje: kar zadeva način, kako je inšpektorica obravnavala stališča organizacije An Taisce in sveta, je treba ugotoviti, da se točka 12 njenega poročila nanaša na ustrezno presojo. V točki 12.1 je omenjeno stališče, predloženo v predhodnem postopku. V točki 12.2 je opisana gradnja, v točki 12.3 pa je navedena bližina evropskih območij in varovanih interesov. V točkah 12.4 in 12.5 so opisani cilji ohranjanja evropskih območij. V točki 12.6 je navedena lokacija vodomca v sistemu rek Boyne in Blackwater ter pojasnjeno, da na zadevnem območju ni habitatov, ki bi bili povezani s to vrsto. V njej se zatrjuje, da sta z zasnovo obdelave padavinskih voda upoštevana obseg in narava predlagane gradnje, in se navaja, da mora cesta biti zgrajena [in] delovati „v skladu s standardnimi okoljskimi značilnostmi, ki se povezujejo s stanovanjsko gradnjo“. V njej se trdi, da naj ne bi mogla bistveno vplivati na kakovost vode ter s tem na varovane interese POO in POV.
- 29 Sklicuje se na navedbo organizacije An Taisce, nakar inšpektorica ugotavlja: „[p]ostrv ni našeta kot varovani interes za POO reke Boyne in reke Blackwater. Menim, da ni možnosti za kakršen koli vpliv na reko Boyne zaradi hidroloških povezav s tokovi površinskih voda, podtalnice in odpadnih voda ter zato ni možnosti, da bi predvidena gradnja škodljivo vplivala na opredeljena merila za POO reke Boyne in reke Blackwater.“
- 30 Ugotovitev, da vpliva ni, je glede obeh evropskih območij ponovljena v točki 12.7, v točki 12.8 pa je ugotovljeno, da po predhodnem postopku ni potrebna izvedba ustrezne presoje.

- 31 V [inšpektoričinem] poročilu je predlaganih več pogojev, na primer [...] (ni prevedeno) pogoj 14, s katerim je zahtevano, da se vzpostavi dogovor s svetom glede SUDS; morda je mogoče prepoznati neko sorodnost med nekaterimi pogoji in nekaterimi pripombami, vendar odbor ali njegova inšpektorica teh pripomb ne obravnava izrecno in podrobno. Celo zahteva, da se glede SUDS vzpostavi dogovor s svetom, ne odgovarja konkretno na pripombo sveta, da bi se moral odbor (se pravi pristojni organ, ki izda gradbeno dovoljenje) prepričati o ustreznosti sistema.
- 32 Tako stališča niso bila obravnavana posamično, pri čemer se postavlja vprašanje, ali mora pristojni organ podati izrecno in podrobno obrazložitev, ki lahko odpravi vsak razumen znanstveni dvom o vplivih predvidenih del na zadevno evropsko območje, ter izrecno in posamično odpraviti vsak dvom, ki je bil v zvezi s tem uveljavljan v postopku sodelovanja javnosti.
- 33 Odbor je 22. oktobra 2020 odredil, naj se dovoljenje izda v splošnem v skladu z inšpektoričnim priporočilom, 27. oktobra 2020 pa je bilo dovoljenje odbora formalno izdano na podlagi postopka strateške stanovanjske gradnje.
- 34 Odbor ni točno navedel, v katerih dokumentih [...] (ni prevedeno) so bili navedeni razlogi v zvezi s PVO in ustrezno presojo. Zdi se, da je bilo mišljeno, da je razlogovanje vsebovano v inšpektoričinem poročilu, v dodatku A k temu dokumentu in v poročilih, ki jih je predložila nosilka projekta, kjer se je nanje sklicevala inšpektorica, kar naj bi bil način, na katerega se take dokumente sprejema.
- 35 [...] (ni prevedeno) v tem postopku se primarno predlaga, naj se odločba z dne 27. oktobra 2020 odpravi.
- 36 [...] (ni prevedeno) [Procesna dejanja pred predložitvenim sodiščem]
- 37 [...] (ni prevedeno) Odločil sem se, da bom prekinil odločanje v zadevi in v zadevi Advocacy CLG v. An Bord Pleanala (No. 1) [2021] IEHC 265 (neobjavljena, High Court (višje sodišče), 27. maj 2021). Zavrnil sem nekatere ugovore zoper tožbo in nato tožbo v delu, v katerem je temeljila na nacionalnem pravu [...] (ni prevedeno) [in] na nekaterih vprašanjih prava Unije. Odločil sem se, [...] (ni prevedeno) da bom Sodišču na podlagi člena 267 PDEU v predhodno odločanje predložil preostala vprašanja prava Unije.
- 38 [...] (ni prevedeno) Organizacija An Taisce in organizacija ClientEarth sta [v postopek vstopili] kot *amici curiae* 27. julija 2021. [...] (ni prevedeno) [Ugotovitve sodnika o stališčih]

Upoštevni pravni viri

- 39 Seznam upoštevnih pravnih virov Evropske unije in nacionalnih pravnih virov je prikazan v prilogi k sodbi, skupaj z navedbami spletnih povezav.

Upoštevni tožbeni razlogi

- 40 [...] (ni prevedeno), preostale razloge [...] (ni prevedeno) je mogoče povzeti tako:
- (a). odbor in inšpektorica nista ustrezno preučila vprašanj, ki bi jih morala preučiti na podlagi Direktive o PVO;
  - (b). ne obstaja [...] (ni prevedeno) izrecna navedba o tem, točno v katerih dokumentih je navedeno razlogovanje pristojnega organa;
  - (c). odbor ni izrecno obravnaval vseh točk in podtočk iz Priloge III k Direktivi o PVO;
  - (d). odbor je v fazi predhodnega postopka upošteval omilitvene ukrepe, kar je v nasprotju z Direktivo o habitatih; in
  - (e). odbor ni odpravil vseh znanstvenih dvomov o vplivu na celovitost evropskih območij, ker ni obravnaval navedb in vprašanj, vsebovanih v pripombah organizacije An Taisce in sveta.

Vprašanja prava Unije, ki se porajajo

- 41 [...] (ni prevedeno) [m]enim, da šest vprašanj [...] (ni prevedeno), ki se nanašajo na razlago prava Unije in ki so potrebna za odločitev, izhaja iz zgoraj navedenih vsebinskih razlogov; menim, da je primerno [...] (ni prevedeno) Sodišču v predhodno odločanje predložiti zadevo na podlagi člena 267 PDEU.
- 42 Intervenientka in država nista predložili posebnih stališč v odgovor na predlagana vprašanja, zato v nadaljevanju predstavljam samo stališča drugih strank.

Prvo vprašanje

- 43 Prvo vprašanje se glasi:

Ali splošno načelo primarnosti prava Unije in/ali lojalnega sodelovanja – na splošno ali v posebnem okviru okoljskega prava – učinkuje tako, da mora ali sme nacionalno sodišče, na katero je vložena tožba, s katero stranka veljavnost upravnega akta izpodbija tako, da se izrecno ali posredno sklicuje na konkreten akt prava Unije, vendar ne navede natančno, katere določbe akta so bile kršene, ali glede na katero konkretno razlago, to tožbo obravnavati, in to ne glede na morebitno pravilo nacionalnega postopka, s katerim se zahteva, da stranka v pisni vlogi kršitve točno opredeli?

- 44 Tožeča stranka meni, da je treba na to vprašanje enostavno odgovoriti pritrdilno. V obravnavani zadevi je tožeča stranka navedla očitek glede presoj, oprav[ljenih] na podlagi Direktive o PVO in Direktive o habitatih. Tožeča stranka je zlasti navedla očitek, da te presoje niso bile dane na voljo. Tožeča je navedla poseben očitek, da razlogi in premisleki ter preučeni elementi niso navedeni v odločitvi, izdani v predhodnem postopku ocenjevanja potrebnosti izvedbe PVO. [...] (ni

prevedeno). Navaja se, da tožeče stranke ni mogoče prikrajšati za pravice, ki jih ima na podlagi člena 11 Direktive o PVO zgolj zato, ker ni omenila člena 4 Direktive o PVO ali člena 6 Direktive o habitatih. Te obveznosti naj bi izhajale zgolj iz teh določb.

- 45 Odbor meni, da so nacionalna sodišča na podlagi prava Unije v nekaterih okoliščinah *upravičena* po uradni dolžnosti (*ex officio*) postaviti vprašanja v zvezi z evropskim pravom, niso pa tega *dolžna* storiti. Nacionalno sodišče naj bi namreč pri odločanju, ali bo uporabilo diskrecijsko pravico, da po uradni dolžnosti postavi tako vprašanje, lahko upravičeno upoštevalo pravila nacionalnega procesnega prava, s katerimi je zahtevano, da so zadevne konkretne kršitve navedene v pisni vlogi stranke, in lahko na tej podlagi zavrne zadevno vprašanje.
- 46 Skupno stališče *amici curiae* je, da so nacionalna sodišča v nekaterih okoliščinah po uradni dolžnosti ali *ex officio upravičena* postaviti vprašanja prava Unije, in da so to *dolžna* storiti, če bi opustitev povzročila, da kršitve prava Unije ne bi bilo mogoče odpraviti. Pri odločanju, ali je treba tako vprašanje postaviti po uradni dolžnosti, naj bi moralo nacionalno sodišče upoštevati vse vloge, ki so si jih izmenjale stranke. Nacionalno sodišče naj bi moralo tudi zavarovati pravice strank, tako da bi uporabilo nacionalna postopkovna pravila, da bi na primer strankam zagotovilo možnost, da se izjavijo o vseh vprašanjih, postavljenih po uradni dolžnosti. Če mora nacionalno sodišče na podlagi nacionalnega postopkovnega prava po uradni dolžnosti obravnavati neko vprašanje, ki se nanaša na nacionalno pravo, naj bi to moralo storiti tudi glede vprašanj prava Unije.
- 47 Predlagam, naj se na vprašanje odgovori pritrdilno[:] pravo Unije na splošno zavezuje nacionalno sodišče, da uporabi pravo Unije, na katero se je sklicevala stranka, čeprav se ni posebej sklicevala na določeno določbo ali razlago. Učinkovito izvajanje prava Unije nacionalnemu sodišču nalaga, da pri pravnih sredstvih, predvidenih s pravom Unije, uporabi široko in teleološko razlago. Kadar se zahteva učinkovito pravno sredstvo za katero koli zatrjevano kršitev prava Unije, tožeča stranka pa se, bodisi izrecno bodisi implicitno, sklicuje na zadevno posebno zakonodajo Unije, bi moralo biti nacionalno sodišče dolžno preučiti tožbo, čeprav je z nacionalnimi zahtevami glede vlog običajno zahtevano, da se navedejo konkretne pravne določbe ali konkretna razlaga, na katero se sklicuje vloga. Če bi nacionalna sodišča sprejela tak pristop, bi to pomembno okrepilo dostopnost prava Unije in učinkovitost pravnih sredstev na njegovi podlagi, odpravilo tehnične ovire za dostop do pravnih sredstev iz prava Unije, ki bi lahko izhajala iz nacionalnih postopkovnih pravil, in zagotovilo, da kršitve prava Unije v takih okoliščinah ne bi ostale neodpravljene. Pritrdilen odgovor na to vprašanje bi v praksi občutno zvišal obseg vključenosti prava Unije v pravni red držav članic.
- 48 Razlog za predložitev tega vprašanje je, da lahko tožeča stranka, če je odgovor pritrdilen, zoper sporno dovoljenje uveljavlja širši krog razlogov.

Drugo vprašanje

49 Drugo vprašanje se glasi:

Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen: ali je posledica člena 4(2), (3), (4) in/ali (5) in/ali Priloge III k Direktivi 2011/92 o PVO in/ali te direktive v povezavi z načeloma pravne varnosti in dobrega upravljanja iz člena 41 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, da mora biti – če pristojni organ odloči, da v zvezi z zahtevo za izdajo gradbenega dovoljenja ne bo opravil postopka presoje vplivov na okolje – izrecno, posamično in/ali konkretno navedeno, točno v katerih dokumentih so navedeni razlogi pristojnega organa?

50 Tožeča stranka meni, da je odgovor na to vprašanje pritrdilen. Podredno naj bi morali biti razlogi in ugotovitve ter preučeno gradivo jasno in izrecno dani na voljo javnosti. Opustitev takega ravnanja naj bi povzročila negotovost in zmedo.

51 Odbor meni, da se tako z vidika nacionalnega prava kot z vidika evropskega prava ne zahteva, da je izrecno navedeno, točno v katerih dokumentih so navedeni razlogi pristojnega organa, če je razloge mogoče zlahka ugotoviti na podlagi dokumentacije kot celote. odbor se opira med drugim na odločbo Sodišča v zadevi Mellor (C-75/08).

52 Oba *amici curiae* menita, da je, kadar pristojni organ odloči, da ni potreba presoja vplivov na okolje, s členom 4(5)(b) Direktive o PVO zahtevana izrecna in posamična navedba glavnih razlogov, zakaj taka presoja ni zahtevana. Če se izrecna navedba sklicuje na dele drugih dokumentov, naj bi morali biti ti sklici izrecni[,] seveda pod pogojem, da lahko razloge in sklice na dele drugih dokumentov, v katerih so navedeni razlogi, brez težav prepozna povprečni član javnosti, ki sodeluje v postopku in ki nima posebnega znanja s področja prava ali okoljske presoje. Obrazložitev naj bi morala biti zadostna, da lahko član javnosti in nacionalno sodišče preverita zakonitost odločbe brez dodatnih pojasnil ali razlage pristojnega organa.

53 Predlagam, naj se na vprašanje odgovori pritrdilno[:] v vsaki odločbi, izdani na podlagi predhodnega postopka morajo biti navedeni izrecni, ločeni in konkretni razlogi. Čeprav je lahko z nacionalnim materialnim pravom odločevalcem v povsem notranjem okviru dana široka diskrecijska pravica glede oblike odločbe, bi pomanjkanje preglednosti v zvezi z razlogovanjem v kontekstu Unije občutno razvodenilo cilja sodelovanja javnosti in dobrega upravljanja, ki jima sledi upoštevna zakonodaja Unije. Minimalna vsebina, potrebna za zagotovitev preglednosti, je, da je razlogovanje pristojnega organa podano z izrecnimi, konkretnimi in ločenimi izrazi s sklici na dokumente, v katerih je navedeno tako razlogovanje. Postopek, v katerem bi bilo mogoče posredno sklepati [–] ne da bi bilo to izrecno navedeno [–] da je pristojni organ sprejel dokument, ki ga je pripravila nosilka projekta, ali dokument, ki ga je pripravil drug uradnik, ali oba, pri čemer je torej v zadnjenavedenem dokumentu ali dokumentih implicitno podano uradno razlogovanje (pod domnevo, da ga je sploh mogoče jasno razbrati), ustvarja prostor za nesoglasje glede razlage, povzroča negotovost ter ne

zagotavlja primerne preglednosti in postopkovnih jamstev. To škoduje učinkovitemu izvajanju prava Unije, zlasti v kontekstu, ko bi tožeča stranka želela uveljavljati pravna sredstva zoper odločbo pristojnega organa. Obveznost, da pristojni organ navede take razloge, zanj nikakor ni obremenjujoča.

- 54 Razlog za predložitev tega vprašanja je, da v odločbi v tej zadevi ni izrecno navedeno, v katerih dokumentih so vsebovane ugotovitve pristojnega organa v zvezi s PVO. Če bi v pravu Unije obstajala implicitna obveznost za tako ravnanje, bi tožeča stranka v tem delu uspela.

Tretje vprašanje

- 55 Tretje vprašanje se glasi:

Če je odgovor na prvo vprašanje pritrديلen: ali je posledica člena 4(2), (3), (4) in/ali (5) in/ali Priloge III k Direktivi 2011/92 o PVO in/ali te direktive v povezavi z načeloma pravne varnosti in dobrega upravljanja iz člena 41 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, da – če pristojni organ odloči, da v zvezi z zahtevo za izdajo gradbenega dovoljenja ne bo opravil postopka presoje vplivov presoje vplivov na okolje – obstaja obveznost, da se izrecno navede preučitev glede vseh posamičnih točk in podtočk iz Priloge III k Direktivi o PVO, če so te točke in podtočke potencialno upoštevne za gradnjo?

- 56 Tožeča stranka meni, da je tudi tu odgovor pritrديلen. Besedilo člena 4(5)(b) Direktive naj bi bilo jasno. V njem je navedeno: „navaja glavne razloge za to glede na ustrezna merila iz Priloge III in, kadar to predlaga nosilec projekta, navaja morebitne značilnosti projekta in/ali ukrepe, predvidene za izogibanje ali preprečevanje pomembnih negativnih vplivov na okolje, kadar je bila sprejeta odločitev, da presoja vplivov na okolje ni potrebna“. Ta obveznost naj bi bila jasna in nedvoumna in naj [v obravnavani zadevi] ne bi bila izpolnjena.
- 57 Odbor meni, da člen 4(3) Direktive o PVO določa, da se v primeru oprave preverjanj za vsak primer posebej ali določitve pragov ali meril *upoštevajo* ustrezna izbirna merila, določena v Prilogi III. To naj ne bi nujno pomenilo, da morajo biti v upravni odločbi izrecno določena ali naštetna vsa merila iz Priloge III. Prej naj bi bilo pristojnemu organu naloženo, da upošteva upoštevna merila, katerih določitev je treba presojati za vsak primer posebej glede na zadevno predlagano gradnjo. V takem položaju naj ne bi bilo zahtevano, da se uporabi določena oblika, niti da se stereotipno ali avtomatsko navajajo posamezna merila iz Priloge III.
- 58 Oba *amici curiae* menita, da člen 4(3) Direktive o PVO določa, da se v primeru oprave preverjanj za vsak primer posebej ali določitve pragov ali meril upoštevajo ustrezna izbirna merila, določena v Prilogi III. S tem naj bi bilo zahtevano, da se ob navedbi poglobitvinih razlogov iz člena 4(5)(b) opredelijo vsa ustrezna izbirna merila, določena v Prilogi III, in navede, kako so bila upoštevana. Če so bila v javnih stališčih opredeljena izbirna merila, za katera pristojni organ meni, da niso

upoštevna, naj bi moral pristojni organ navesti razloge, zakaj meni, da ta izbirna merila niso upoštevna, taki razlogi pa [morajo] zadoščati, da članom javnosti in nacionalnemu sodišču omogočijo nadzor nad zakonitostjo odločitve, ki je bila sprejeta na podlagi predhodnega postopka, brez dodatnih pojasnil ali razlage pristojnega organa.

- 59 Predlagam, naj se na vprašanje odgovori pritrdilno. Preglednost, učinkovito sodelovanje javnosti in načelo dobrega upravljanja zahtevajo, da se izrecno obravnavajo vse upoštevne točke v zvezi s PVO. Če pristojni organ meni, da točka ni upoštevna, udeleženec postopka sodelovanja javnosti pa trdi drugače, bi moral pristojni organ izrecno obrazložiti, zakaj točka ni upoštevna. Odločba, v kateri se točke Priloge III ne obravnavajo izrecno na ta način, ne spoštuje načela dobrega upravljanja, ustvarja oviro za vsebinsko in dostopno sodelovanje javnosti ter oslabi potrebno preglednost prava Unije. Zahteva, da se obravnava vsaka upoštevna točka in navedejo razlogi, zakaj po mnenju pristojnega organa ni upoštevna kateri koli od točk, za katere se zatrjuje, da so upoštevne, pomeni zelo blago obveznost, ki za pristojni organ nikakor ni obremenjujoča.
- 60 Razlog za predložitev tega vprašanja je, da je oblika inšpektoričinega poročila, za katero odbor trdi, da ga je mogoče v skladu s pravom Unije brati skupaj z odločbo, taka, da ni izrecno obravnavana vsaka posamezna točka in podtočka Priloge III k Direktivi o PVO. Če obstaja obveznost, da bi moralo biti tako, bi tožeča stranka v tem delu uspela.

Četrto vprašanje

- 61 Četrto vprašanje se glasi:

Ali je treba člen 6(3) Direktive 92/43/EGS razlagati tako, da je – na podlagi načela, da v okviru odločanja, ali bo treba kasneje opraviti ustrezno presojo vplivov načrta ali projekta na zadevno območje ali ne, v fazi predhodnega postopka ni primerno, da se upoštevajo ukrepi, namenjeni za preprečitev ali zmanjšanje škodljivih posledic načrta ali projekta na to območje – pristojni organ države članice upravičen upoštevati značilnosti načrta ali projekta, ki se nanašajo na odstranitev onesnaževal in ki lahko zmanjšajo škodljive vplive na evropsko območje že zgolj zato, ker te značilnosti niso predvidene kot omilitveni ukrepi, čeprav imajo ta učinek, in ker bi bile v vsakem primeru vključene v zasnovo kot standardne značilnosti, neodvisno od kakršnega koli vpliva na zadevno evropsko območje?

- 62 [...] (ni prevedeno) tožeča stranka trdi, da je odgovor pritrdilen. Omilitveni ukrepi naj bi bodisi omilili vplive bodisi ne. Ali so zasnovani ali namenjeni posebej za omilitvev določenega vpliva na območje, naj ne bi moglo biti odločilno. Ukrepi naj bi bili bodisi zaščitni bodisi ne in [...] (ni prevedeno) naj bi bili bodisi učinkoviti bodisi ne. Zato naj jih ne bi bilo mogoče izključiti zaradi tega, ker niso posebni ali posebej razviti ali zasnovani ali uporabljeni. Kot je bilo poudarjeno v stališčih, naj bi bili ukrepi, za katere je šlo v zadevi People Over Wind in Sweetman

(C-323/17), večinoma standardni ukrepi SUDS, vendar jih je Sodišče štelo za omilitvene.

- 63 Odbor meni, da bi moral imeti pristojni organ države članice pravico upoštevati značilnosti načrta ali projekta, ki vključujejo odstranitev onesnaževal, in ki bi lahko zmanjšale škodljive vplive na evropsko območje, ker:
- (a). te značilnosti niso namenjene za omilitvene ukrepe ali kakor koli namenjene preprečevanju škodljivih vplivov na evropsko območje, čeprav bi bilo mogoče reči, da slučajno imajo tak učinek; in
  - (b). bi bile te značilnosti vključene v zasnovo kot standardne značilnosti, neodvisno od kakršne koli bližine evropskega območja ali vpliva nanj, tj. pomenijo tako imenovane „ukrepe najboljše prakse“, ki se uporabljajo neodvisno od lokacije kot standardne značilnosti zasnove vseh takih projektov.
- 64 Oba *amici curiae* menita, da kadar pristojni organ države članice ugotavlja, ali je treba opraviti ustrezno presojo vplivov načrta ali projekta na zadevno območje, ni primerno, da bi se upoštevale take značilnosti. Pojem „*ukrep[...]* za preprečitev ali zmanjšanje škodljivih posledic načrta ali projekta na [...] področje [območje]“ (kot je opredeljen v zadevi C-323/17, *People Over Wind in Sweetman*) naj bi bilo treba preučiti objektivno, ne pa glede na subjektivno namero, in ni odvisen od tega, ali je ukrep zasnovan posebej za načrt ali projekt[;] [...] (ni prevedeno) tudi ukrepi „najboljših praks“ ali „standardni“ ukrepi, katerih učinek je vendarle izogibanje ali zmanjšanje vplivov načrta ali projekta na evropsko območje, naj bi bili ukrepi, [...] (ni prevedeno) ki jih ni mogoče upoštevati v okviru predhodnega postopka ocenjevanja potrebnosti izvedbe ustrezne presoje. Sodišče naj bi redno previdno razlagalo vprašanje, ali bo načrt ali projekt verjetno imel pomemben vpliv, tako da je za predhodni postopek v tej fazi določena previdnostna letvica. Podobno previdnost in objektivnost naj bi bilo treba uporabiti pri vprašanju, kaj so v isti fazi „omilitveni ukrepi“.
- 65 Predlagam, naj se na vprašanje odgovori pritrdilno. Merilo, ali so ukrepi „namenjeni“ za omilitev ali ne, je nujno subjektivno. Varstvo okolja je treba spodbujati z objektivnimi merili, pri čemer je v obravnavani zadevi edino objektivno merilo, ali je učinek ukrepov omilitev, ne pa, ali je to njihov namen. Prav tako za to vprašanje ni upoštevno, ali so ukrepi standardni. Zgornji pristop je okrepjen s previdnostnim načelom.
- 66 Razlog za predložitev tega vprašanja je, da pristojni organ ni štel, da je SUDS omilitveni ukrep, ker ni bil temu namenjen in ker je bil tipična značilnost take stanovanjske gradnje. Če ukrep kljub tem dejstvom pomeni omilitveni ukrep, bi tožeča stranka v tem delu uspela s svojo trditvijo, da so bili v fazi predhodnega postopka ocenjevanja potrebnosti izvedbe ustrezne presoje omilitveni ukrepi preučeni nedopustno.

Peto vprašanje

67 Peto vprašanje se glasi:

Ali je treba člen 6 (3) Direktive 92/43/EGS razlagati tako, da – če je pristojni organ države članice kljub vprašanju ali pomislekom strokovnih teles, izraženih v fazi predhodnega postopka, prepričan, da ni potrebna ustrezna presoja – mora ta organ podati izrecno in podrobno obrazložitev, ki lahko odpravi vsak razumen znanstveni dvom o vplivih predvidenih del na zadevno evropsko območje, ter izrecno in posamično odpraviti vsakega od dvomov, ki so bili v zvezi s tem izraženi v postopku sodelovanja javnosti?

68 Tožeča stranka meni, da je treba na to vprašanje odgovoriti pritrdilno. [...] (ni prevedeno)

69 Odbor meni, da je od pristojnega organa mogoče zahtevati, da navede konkretne razloge, s katerimi se odpravi vsak razumen znanstveni dvom o vplivih predvidenih del na zadevno evropsko območje, in da odpravi razumen dvom, ki je bil v zvezi s tem uveljavljan v postopku sodelovanja javnosti v fazi predhodnega postopka ocenjevanja potrebnosti izvedbe ustrezne presoje. Vendar naj bi bil ustrezen način odprave takih dvomov odvisen od vseh okoliščin, vključno z naravo podane navedbe, stopnjo znanstvene negotovosti, ki se uveljavlja v njej, ter naravo in strokovnim znanjem deležnika. Na navedbe naj bi bilo mogoče odgovoriti tematsko in naj ne bi bilo zahtevano, da se vsaka navedba našteje ločeno in nanjo odgovori posamično.

70 Oba *amici curiae* menita, da je pristojni organ dolžan predložiti natančne in dokončne ugotovitve ter sklepe, s katerimi lahko odpravi vsak razumen znanstveni dvom o vplivih predvidenih del na zadevno evropsko območje, vključno z odpravo razumnih dvomov, ki so bili v zvezi s tem uveljavljani v postopku sodelovanja javnosti v fazi predhodnega postopka ocenjevanja potrebnosti izvedbe ustrezne presoje. Z natančnimi in dokončnimi ugotovitvami naj bi bilo treba jasno opredeliti in opisati:

- (a). najboljša znanstvena dognanja na področju, ki je upošteveno za odločitev;
- (b). preučitev in analizo vseh vidikov projekta, ki lahko sami ali skupaj z drugimi načrti ali projekti vplivajo na evropsko območje v smislu ciljev njegovega ohranjanja; in
- (c). ugotovitve in sklepe po opravljeni oceni vseh upoštevnih informacij, vključno z informacijami, pridobljenimi med postopkom sodelovanja javnosti, glede na najboljša znanstvena dognanja.

71 Obveznost obrazložitve pri odločanju o okoljskih vprašanjih naj ne bi izhajala le iz dobrega upravljanja, ampak naj bi bila tudi obveznost, [ki jo ima] Irska na podlagi člena 6(9) Aarhuške konvencije.

72 Predlagam, naj se na vprašanje odgovori pritrdilno. Tako pravilo bi, če se uporablja za fazo predhodnega postopka, zagotavljalo skladnost s sodno prakso

Sodišča o zahtevi po odpravi znanstvenih dvomov in uporabi najboljših znanstvenih dognanj v okviru ustrezne presoje na splošno. Poleg tega zahteva po posamičnem obravnavanju morebitnih uveljavljenih dvomov (zlasti [...] (ni prevedeno) v dobri veri sodelujočih v postopku posvetovanja, kot je prvonavedeni *amicus curiae*) zagotavlja preglednost v zvezi z odpravo znanstvenih dvomov in spodbuja dobro upravljanje s tem, da pristojnemu organu nalaga, da izrecno preuči in obravnava take vidike morebitnega vpliva na evropska območja. Kot je razvidno iz te zadeve, v kateri so bila le v dveh dokumentih izpostavljena vprašanja, ki jih je bilo treba obravnavati (ena je bila podana s strani zakonsko zahtevanih svetovalcev, druga pa s strani organa lokalne skupnosti), so to vprašanja, ki so jih postavili pomembni organi, zato za pristojni organ nikakor ne bi bilo obremenjujoče, da bi ta vprašanja obravnaval, s tem pa bi zagotovil, da bi bila upoštevana Direktiva o habitatih in s tem zagotovil preglednost pri odpravi znanstvenih dvomov o vplivu na evropska območja.

- 73 Razlog za predložitev tega vprašanja je, da se pristojni organ ni izrecno opredelil do dvomov, ki izhajajo iz stališč sveta in organizacije An Taisce. Če obstaja obveznost, da bi moralo biti tako, bi tožeča stranka v tem delu uspela.

Šesto vprašanje

- 74 Šesto vprašanje se glasi:

Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen: ali je posledica člena 6(3) Direktive o habitatih 92/43 in/ali te direktive v povezavi z načeloma pravne varnosti in dobrega upravljanja iz člena 41 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, da mora biti – če pristojni organ odloči, da v zvezi z zahtevo za izdajo gradbenega dovoljenja ne bo opravil postopka ustrezne presoje – izrecno, posamično in/ali konkretno navedeno, točno v katerih dokumentih so navedeni razlogi pristojnega organa?

- 75 Tožeča stranka meni, da je treba na to vprašanje odgovoriti pritrdilno. [...] (ni prevedeno)
- 76 Odbor meni, da niti na podlagi nacionalnega prava niti na podlagi evropskega prava ni zahtevana izrecna navedba, točno v katerih dokumentih so navedeni razlogi pristojnega organa, če je mogoče razloge za rezultat predhodnega postopka ocenjevanja potrebnosti izvedbe ustrezne presoje z lahkoto preveriti na podlagi dokumentacije kot celote.
- 77 Oba *amici curiae* menita, da je treba – kadar se pristojni organ odloči, da v zvezi z zahtevo za izdajo gradbenega dovoljenja ne bo opravil postopka ustrezne presoje – posamično in izrecno navesti, točno v katerih dokumentih (in točno v katerih delih teh dokumentov) so navedeni razlogi pristojnega organa, seveda pod pogojem, da lahko razloge in sklice na dele drugih dokumentov, v katerih so navedeni razlogi, brez posebnih težav prepozna povprečni član javnosti, ki sodeluje v postopku in ki nima posebnega znanja s področja prava ali okoljske presoje. Obrazložitev naj bi morala biti zadostna, da lahko član javnosti in

nacionalno sodišče preverita zakonitost odločbe brez dodatnih pojasnil ali razlage pristojnega organa.

- 78 Predlagam, naj se na vprašanje odgovori pritrdilno, in sicer iz podobnih razlogov, kot so tisti, ki veljajo za drugo vprašanje, v zvezi s potrebo po izrecni, posamični in konkretni navedbi dokumentov, ki vsebujejo razloge za odločitev v kontekstu PVO.
- 79 Razlog za predložitev tega vprašanja je, da v odločbi odbora ni bilo izrecno navedeno, v katerih dokumentih so navedene ugotovitve iz predhodnega postopka ocenjevanja potrebnosti izvedbe ustrezne presoje. Če obstaja obveznost, da bi morale biti tako, bi tožeča stranka v tem delu uspela.

Sklep

- 80 [...] (ni prevedeno)
- (a). [...] (ni prevedeno) Postopek bom prekinil do sprejetja odločbe Sodišča.
- (b). Na podlagi člena 267 PDEU bom Sodišču v predhodno odločanje predložil ta vprašanja:
- (i). **Ali splošno načelo primarnosti prava Unije in/ali lojalnega sodelovanja – na splošno ali v posebnem okviru okoljskega prava – učinkuje tako, da mora ali sme nacionalno sodišče, na katero je vložena tožba, s katero stranka veljavnost upravnega akta izpodbija tako, da se izrecno ali posredno sklicuje na konkreten akt prava Unije, vendar ne navede natančno, katere določbe akta so bile kršene, ali glede na katero konkretno razlago, to tožbo obravnavati, in to ne glede na morebitno pravilo nacionalnega postopka, s katerim se zahteva, da stranka v pisni vlogi kršitve točno opredeli?**
- (ii). **Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen: ali je posledica člena 4(2), (3), (4) in/ali (5) in/ali Priloge III k Direktivi 2011/92 o PVO in/ali te direktive v povezavi z načeloma pravne varnosti in dobrega upravljanja iz člena 41 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, da mora biti – če pristojni organ odloči, da v zvezi z zahtevo za izdajo gradbenega dovoljenja ne bo opravil postopka presoje vplivov presoje vplivov na okolje – izrecno, ločeno in/ali konkretno navedeno, točno v katerih dokumentih so navedeni razlogi pristojnega organa?**
- (iii). **Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen: ali je posledica člena 4(2), (3), (4) in/ali (5) in/ali Priloge III k Direktivi 2011/92 o PVO in/ali te direktive v povezavi z načeloma pravne varnosti in dobrega upravljanja iz člena 41 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, da – če pristojni organ odloči, da v zvezi z zahtevo za**

izdajo gradbenega dovoljenja ne bo opravil postopka presoje vplivov presoje vplivov na okolje – obstaja obveznost, da se izrecno navede preučitev glede vseh posebnih točk in podtočk iz Priloge III k Direktivi o PVO, če so te točke in podtočke potencialno upoštevne za gradnjo?

- (iv). Ali je treba člen 6(3) Direktive 92/43/EGS razlagati tako, da je – na podlagi načela, da v okviru odločanja, ali bo treba kasneje opraviti ustrezno presojo vplivov načrta ali projekta na zadevno območje ali ne, v fazi predhodnega postopka ni primerno, da se upoštevajo ukrepi, namenjeni za preprečitev ali zmanjšanje škodljivih posledic načrta ali projekta na to območje – pristojni organ države članice upravičen upoštevati značilnosti načrta ali projekta, ki se nanašajo na odstranitev onesnaževal in ki lahko zmanjšajo škodljive vplive na evropsko območje že zgolj zato, ker te značilnosti niso predvidene kot omilitveni ukrepi, čeprav imajo ta učinek, in ker bi bile v vsakem primeru vključene v zasnovo kot standardne značilnosti, neodvisno od kakršnega koli vpliva na zadevno evropsko območje?
- (v). Ali je treba člen 6 (3) Direktive 92/43/EGS razlagati tako, da – če je pristojni organ države članice kljub vprašanju ali pomislekom strokovnih teles, izraženih v fazi predhodnega postopka, prepričan, da ni potrebna ustrezna presoja – mora ta organ podati izrecno in podrobno obrazložitev, ki lahko odpravi vsak razumen znanstveni dvom o vplivih predvidenih del na zadevno evropsko območje, ter izrecno in posamično odpraviti vsakega od dvomov, ki so bili v zvezi s tem izraženi v postopku sodelovanja javnosti?
- (vi). Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen: ali je posledica člena 6(3) Direktive o habitatih 92/43 in/ali te direktive v povezavi z načeloma pravne varnosti in dobrega upravljanja iz člena 41 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, da mora biti – če pristojni organ odloči, da v zvezi z zahtevo za izdajo gradbenega dovoljenja ne bo opravil postopka presoje vplivov ustrezne presoje – izrecno, posamično in/ali konkretno navedeno, točno v katerih dokumentih so navedeni razlogi pristojnega organa?

PRILOGA – UPOŠTEVNI PRAVNI VIRI

Pravo Unije

[...] (ni prevedeno)

Evropska sodna praksa

[...] (ni prevedeno)

(xiv) [...] (ni prevedeno)

[...] (ni prevedeno)

(xxviii) [...] (ni prevedeno)

[...] (ni prevedeno)

Mednarodno pravo

(i) [...] (ni prevedeno)

(ii). [...] (ni prevedeno)

Nacionalna zakonodaja

(i). Planning and Development Act 2000 (zakon o prostorskem načrtovanju in gradnji iz leta 2000), zlasti:

(a). členi 50, 50A in 50B zakona o prostorskem načrtovanju in gradnji iz leta 2000 – ti členi vsebujejo določbe, ki urejajo revizijske postopke, s katerimi se izvaja člena 11 Direktive o PVO;

(b). dela X in XAB – ta dela vsebujeta izvedbene določbe za presoje, določene z Direktivo o PVO in Direktivo o habitatih.

[...] (ni prevedeno)

(ii). Planning and Development Regulations 2001 (S.I. št. 600 iz leta 2001) (predpisi o prostorskem načrtovanju in gradnji iz leta 2001), kakor so bili spremenjeni, s katerimi se nadalje izvajata Direktiva o PVO in Direktiva o habitatih.

[http://www.irishstatutebook.ie/eli/2001/si/600/made/en/print?q=Planning+and+Development+Regulations+&years=2001&search type=si](http://www.irishstatutebook.ie/eli/2001/si/600/made/en/print?q=Planning+and+Development+Regulations+&years=2001&search%20type=si)

(iii). [...] (ni prevedeno)

(iv). [...] (ni prevedeno)